

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om uppsägning av avtalet med Portugal för förhindrande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om uppsägning av avtalet med Portugal för förhindrande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet (RP 36/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- regeringsråd Antero Toivainen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Minna Ojala, finansministeriet
- överinspektör Iisa Väänänen, Skatteförvaltningen
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Finlands näringsliv rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- justitieministeriet
- Centralhandelskammaren
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Betänkande FiUB 6/2018 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen ger sitt samtycke till att Finland säger upp avtalet med Portugal för förhindrande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet som ingicks i Helsingfors år 1970.

Det gällande skatteavtalet mellan Finland och Portugal är från år 1970. Finlands skatteavtalspolitik samt den internationella verksamhetsomgivningen för företag och personer har förändrats betydligt efter det att avtalet ingicks. I synnerhet avtalets bestämmelser om beskattning av pensioner motsvarar inte Finlands nuvarande skatteavtalspolitik. Finland har förhandlat ett nytt avtal med Portugal, som undertecknades i november 2016. Riksdagen har godkänt avtalet i december 2016. I Portugal har det nya avtalet däremot inte lämnats till parlamentet, så avtalet har ännu inte trätt i kraft. Det gällande avtalet från år 1970 kan i nuläget inte anses vara ändamålsenligt, och därför föreslås det att Finland säger upp avtalet.

Enligt det gällande skatteavtalet kan en avtalsslutande stat säga upp avtalet på diplomatisk väg med skriftligt meddelande senast sex månader före kalenderårets utgång. Avtalet upphör då att vara i kraft den 1 januari det kalenderår som följer närmast efter det år då uppsägning sker.

Den i propositionen föreslagna lagen om upphävande av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet med Portugal för förhindrande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet avses träda i kraft samtidigt som uppsägningen träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Propositionens syfte är att få riksdagens samtycke till att Finland säger upp det skatteavtal som ingicks med Portugal 1970. Samtycket behövs eftersom skatteavtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Också de har satts i kraft med riksdagens medverkan. I propositionen ingår dessutom ett lagförslag om upphävande av lagen om att sätta skatteavtalet i kraft (606/1971). Lagen ska träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet samtidigt som uppsägningen träder i kraft.

Uppsägningen är baserad på artikel 30 i skatteavtalet, där det sägs att en avtalsslutande stat kan säga upp avtalet på diplomatisk väg med skriftligt meddelande senast sex månader före kalenderårets utgång. Avtalets giltighet upphör då i början av det år som följer på uppsägningsåret. Avsikten är att gå vidare så att avtalets giltighet och tillämpning upphör den 1 januari 2019. Finland ska således lämna sin uppsägningsanmälan till Portugal före utgången av juni månad.

Det exceptionella uppsägningsförfarandet har aktualiserats efter att ikraftträdandet av det *nya skatteavtalet* som undertecknades i november 2016 har fördröjts. Finland har uppfyllt sin del i proceduren, men motsvarande förfarande är fortfarande anhängigt i Portugal, och man vet inte med säkerhet hur saken avancerar. Eftersom det gällande avtalet från 1970 är föråldrat och inte

Betänkande FiUB 6/2018 rd

längre motsvarar Finlands skatteavtalspolitik, finns det inte orsak att under dessa omständigheter förlänga dess giltighet.

Utskottet anser att förfarandet är motiverat trots att det är ovanligt. Bäst vore att ett nytt gemensamt förhandlat skatteavtal som är undertecknat av bägge länderna kunde träda i kraft i början av nästa år. Ett avtalslöst tillstånd kan då undvikas. Det är fortfarande möjligt i det fall att Portugal för sin del slutför godkännandet och underrättar Finland om det senaste den 1 december 2018.

Trots att uppsägningsförfarandet i sig är exceptionellt, har Finlands mål i fråga om fördelningen av beskattningsrätten varit konsekventa redan från och med 1980-talet. Portugal är således inget undantagsfall. Det framgår tydligast i avtalsbestämmelserna om beskattning av pensionsinkomster. Målet har varit att bevara beskattningsrätten också när pension betalas till utlandet, eftersom de pensionsförsäkringsavgifter som har betalats för att tjäna in pensionsinkomst har varit — och fortfar att vara — avdragsgilla i beskattningen. Beskattningsrätten garanterar att Finland beskattar pensioner rättvist oavsett bostadsort. Samma följdriktighet gäller också för artiklarna om fast egendom och överlåtelsevinst.

Uppsägningen bottnar således i behovet att garantera en rättvis och konsekvent beskattning vare sig det gäller inkomst av pension eller lös egendom som är jämförbar med fast egendom. Det nya avtalet uppfyller Finlands mål i dessa avseenden och motsvarar bland annat ett färskt skatteavtal med Spanien.

Beskattningsrätten enligt avtalet ska också förhindra eventuell dubbel beskattning av samma inkomst. Så är fallet också i den så kallade *omvända avräkningsmetoden* som ingår i skatteavtalet mellan Finland och Spanien, och i det nya skatteavtalet mellan Finland och Portugal. Förfarandet innebär att Finland räknar av, det vill säga drar av den skatt som en utomlands bosatt pensionsstagare betalar i sin hemviststat, dock inte mer än den skatt som Finland tar ut för samma inkomst. Till den del beskattningen är lindrigare i hemviststaten än i Finland, är skatten på inkomsten ändå alltid densamma som den skulle vara om den skattskyldige bodde i Finland.

Ytterligare synpunkter

Propositionen har väckt uppmärksamhet särskilt bland pensionärer som flyttat till Portugal. Det är förståeligt i sig eftersom uppsägningsförfarandet är en exceptionell åtgärd och följderna av ett eventuellt avtalslöst tillstånd eventuellt skulle vara synligast just när det gäller pensionsinkomster. Men utskottet understryker ändå de ovan anförda bakgrundsfaktorerna som har lett till uppsägningsprocessen. De primära motiven är således inte ekonomiska utan har samband med den nationella beskattningsrätten och en rättvis beskattning. Att 1970 års skatteavtal är föråldrat är också uppenbart, då man betänker hur mycket det internationella samröret och skattelagstiftningen i dess påföljd har förändrats.

För tydlighetens skull bör det också sägas att uppsägningen av avtalet inte medför retroaktiv beskattning: det avtalslösa tillståndet — eller det nya avtalet — ska träda i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas efter det. Utrikesministeriet har dessutom granskat förfarandet ur traktaträttslig synvinkel och konstaterat att det är klanderfritt. Ministeriet har också tillstyrkt att förslaget ska godkännas med det snaraste.

Betänkande FiUB 6/2018 rd

Finlands avsikt att förnya 1970 års skatteavtal och ersätta det med ett nytt har också det varit känt sedan länge. Exempelvis beskattningen av pensioner var på agendan redan vid förhandlingarna på 1990-talet och sedermera från och med 2013. Möjligheten till uppsägning togs också upp redan 2016. De åtgärder som nu föreslås har således gått att förutse redan länge. Utskottet vill ändå understryka att Finlands främsta mål är att få i kraft ett nytt skatteavtal som har tagits fram genom en gemensam förhandlingsprocess och som är undertecknat av bägge länderna. På så sätt skulle beskattningen vara konsekvent och förutsägbar i alla lägen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner uppsägningen av avtalet enligt proposition RP 36/2018 rd.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 36/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 18.5.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Heinonen saml
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Kari Uotila vänst (delvis)
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent
ersättare Li Andersson vänst (delvis)
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.